

та/або правових наслідків, який застосовується після визнання державою наявності підстав для застосування господарсько-правової відповідальності, а також спосіб забезпечення превентивної охорони прав суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України, Закон № 436-IV від 16.01.2003 року в редакції від 19.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/ed20220819#Text>
2. Заярний О. А. Співвідношення понять господарсько-правова відповідальність та господарсько-правові санкції. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. № 82/2010. 2010. С. 51–57.
3. Щербина В. С. Господарсько-правова відповідальність: галузевий підхід, особливості застосування та напрямки подальших наукових досліджень. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. ISSN 1728-3817. 2013. С. 10–16.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-268-8-14>

Веснянцева К. Ю.,

*магістрантка Навчально-наукового Інституту права імені князя
Володимира Великого
Міжрегіональної Академії управління персоналом*

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ АУДИТУ ТА АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Перша чверть XXI століття характеризується збільшенням викликів, що постають перед сучасним цивілізованим світом: глобальна економічна криза, зумовлена запровадженням протиепідемічних вимог через поширення пандемії COVID-19 у 2020 р. та розгортання повномасштабної війни Росії проти України у 2022 р., підвищення вимог банків та фінансових установ щодо кредитування бізнес-організацій, формування та встановлення більш жорстких вимог податкового законодавства до суб'єктів господарювання, вплив інших негативних факторів на організаційне, інформаційне та ресурсне забезпечення підприємств. Все це зумовлює необхідність пошуку шляхів оптимізації функціонування суб'єктів господарювання через

скорочення витрат та мінімізацію ризиків, визначення адекватності організаційної, облікової та контрольної функцій на підприємстві за допомогою звернення до аудиторських послуг.

На сьогодні аудиторська діяльність – це невід’ємна складова суспільно-економічних відносин кожної цивілізованої країни світу, і Україна не є виключенням.

Аналізуючи зміст положень пункту 3 статті 1 Закону України від 21 грудня 2017 р. № 2258-VIII «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» (далі – Закон України № 2258-VIII), під поняттям «аудиторська діяльність» слід розуміти здійснення незалежної професійної діяльності аудиторів та суб’єктів аудиторської діяльності, що включені до Реєстру аудиторів та суб’єктів аудиторської діяльності, що полягає у наданні аудиторських послуг [2].

В Україні вітчизняний законодавець висуває низку вимог до аудиторів, які мають право на надання аудиторських послуг, а саме (п. 2, п. 21 ст. 1): 1) статус фізичної особи-підприємця або фізичної особи, що провадить незалежну професійну діяльність; 2) наявність підтвердженої кваліфікаційної придатності до здійснення аудиторської діяльності на підставах та у порядку, визначеному Законом України №2258-VIII; 3) наявність відповідного практичного досвіду; 4) наявність свідоцтва про реєстрацію в Реєстрі аудиторів та суб’єктів аудиторської діяльності [2]. Крім того, аудиторську діяльність можуть здійснювати й аудиторські фірми, до складу яких входять аудитори.

На сьогодні організація аудиту фінансової звітності та провадження аудиторської діяльності суб’єктами аудиторської діяльності в Україні повинна відповідати сукупності принципів, регламентованих у Кодексі етики професійних бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (надалі – Кодекс РМСЕБ) та Міжнародними стандартами контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (далі – МСА) Міжнародної федерації бухгалтерів (далі – МФБ) [1; 3].

Так, відповідно до положень параграфів А25-А29 МСА ключовими принципами, якими повинен керуватися аудитор в організації своєї аудиторської діяльності та проведенні аудиту фінансової звітності підприємства, є такі:

1) чесність – полягає в обов’язковому дотриманні аудитором свого професійного обов’язку, а також дотриманню загальних норм моралі;

2) об’єктивність – полягає в обов’язковості застосування аудитором неупередженого та самостійного, необумовленого жодним впливом, підходу до розгляду всіх професійних питань та формування суджень, умовиводів та висновків;

3) професійна компетентність і належна ретельність – полягає в тому, що аудитор повинен володіти необхідним обсягом знань та навичок, що дозволяють йому забезпечувати кваліфіковане, якісне, таке, що відповідає сучасним вимогам, надання професійних послуг. Суб'єктам аудиторської діяльності для забезпечення кваліфікованого проведення аудиту слід залучати підготовлених, професійно компетентних фахівців та здійснювати контроль за якістю їх роботи. Суб'єкти аудиторської діяльності та аудитори не повинні надавати послуги, що виходять за межі їх професійної компетентності та межі їх повноважень у відповідності до чинного законодавства у сфері регулювання аудиторської діяльності;

4) конфіденційність – полягає в тому, що аудитори та суб'єкти аудиторської діяльності зобов'язані забезпечувати збереження документів, одержуваних або складених ними в ході аудиту, і не мають права передавати ці документи або їх копії (як повністю, так і частково) будь-яким третім особам чи усно розголошувати відомості, що містяться у них, без згоди власника (керівника) суб'єкта господарювання, крім випадків, передбачених чинним законодавством України. Дотримання принципу конфіденційності є обов'язковим незалежно від продовження чи припинення відносин аудитора з клієнтом без обмеження в часі. Так, суб'єкт аудиторської діяльності не має права використовувати для своєї вигоди або на користь третіх осіб конфіденційну інформацію про справи клієнтів, що стала йому відома під час виконання професійних завдань;

5) професійна поведінка – полягає у дотриманні пріоритету суспільних інтересів і в тому, що аудитор повинен підтримувати високу репутацію професії та утримуватися від здійснення вчинків, несумісних із наданням аудиторських послуг та здатних підірвати повагу та довіру до аудиторської професії, завдати шкоди іміджу сфері аудиторської діяльності;

6) незалежність – виявляється у відсутності в аудитора при формуванні своєї думки фінансової, майнової, спорідненої чи будь-якої іншої зацікавленості у справах суб'єкта господарювання, що є об'єктом аудиторської перевірки, а також у відсутності залежності від третіх осіб. Незалежність аудитора повинна забезпечуватись як за формальними ознаками, так і з погляду фактичних обставин. Реалізація принципу незалежності передбачає досягнення суб'єктами аудиторської діяльності повної самостійності під час планування, проведення та оформлення результатів аудиторської перевірки; та

7) професійний скептицизм – даний принцип полягає у наданні критичної оцінки аудитором вагомості отриманих аудиторських доказів та уважному і ретельному вивченні тих аудиторських доказів,

які суперечать будь-яким документам чи заявам керівництва суб'єкта господарювання та/або ставлять під сумнів достовірність таких документів чи заяв [4].

Таким чином, на сьогодні в основу організації аудиту фінансової звітності та аудиторської діяльності в Україні покладено низку принципів, що виступають показниками професійної зрілості та відповідного рівня морального розвитку особистості, якими повинен керуватися кожен аудитор, а саме: незалежність; чесність; об'єктивність; професійна компетентність і належна ретельність; конфіденційність; професійна поведінка та професійний скептицизм.

Список використаних джерел:

1. Аудит в умовах сталого розвитку: сучасні виклики та перспективи. Колективна монографія / за заг. ред. проф. О. А. Петрик. Київ : КНЕУ, 2021. 232 с.
2. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21 грудня 2017 р. № 2258-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 9. Ст. 50.
3. Федченко Т. В., Усачова Г. О. Принципи аудиторської діяльності як підґрунтя професійної майстерності. *Науковий світ*. 2020. URL: <https://www.sworld.com.ua/index.php/economy-411/accounting-and-auditing-411/10985-411-0699> (дата звернення: 17.10.2022).
4. Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements. *International Auditing and Assurance Standards Board*. 2016–2017 ed. 2018. Volume I. 1142 p.